

§ 67

**Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Ilkka Taipaleen useita asioita käsittelevästä valtuustoa-
loitteesta**

HEL 2017-004749 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Mieshoitajien lisääminen päivähoitoyksikköihin sekä nuoriso- ja lastenkoteihin (valtuustoaloitteen kohta 2)

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa tiedostetaan miesten vähäinen määrä. Alalle hakeutuu valtakunnallisestikin enemmän naisia kuin miehiä, mikä on keskeisin syy miesten vähyyteen varhaiskasvatuksessa myös Helsingissä. Sukupuolijakauman tasoittamiseen on pyritty ja pyritään edelleen monin keinoin. Miesten osuus henkilöstöstä lisääntyy hitaasti: kun se vuonna 2005 oli 3 %, tällä hetkellä varhaiskasvatuksessa miesten osuus on noin 5 % henkilöstöstä.

Rekrytointitilaisuuksissa ja rekrytointitilaisuuksien materiaaleissa on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että niillä ei entisestään korosteta naisvaltaista alaa. Messuille ja tapahtumiin on otettu mukaan henkilöstöstä sekä miehiä että naisia. Jaettavassa rekrytointimateriaalissa on ajateltu tuotteen pitkäikäisyyttä, tarpeellisuutta ja sitä, että se kiinnostaa kaikkia sukupuolia.

Kesätyöntekijöitä palkattaessa huomioidaan, että haastatteluihin ja sitä kautta kesätyöntekijöiksi valikoituu sekä muun kielisiä että miehiä. Tämä huomioidaan myös työkokeiluissa, palkkatukityössä ja oppisopimuskoulutuksissa. Rekrytointitilaisuuksia on suunnattu myös paikkoihin, joissa on erityisesti miehiä läsnä, esimerkiksi Santahaminan varuskunnan kotouttamistilaisuuden yhteydessä järjestetyssä varusmiesten työnhaku- ja koulutusinfossa sekä 'Nuorten Takuu Areena'- ja Taitaja-tapahtumassa.

Työssäoppimisen paikat varhaiskasvatuksessa ovat olleet suosittuja. Vuosittain noin 3 000 alan opiskelijaa pääkaupunkiseudun oppilaitoksista ja korkeakouluista suorittaa harjoittelut ja työssäoppimisjaksonsa varhaiskasvatuksen toimipisteissä. Näiden opiskelijoiden joukossa miesten osuus on valitettavan vähäinen.

Varhaiskasvatuksen maksuttomuus (valtuustoaloitteen kohta 16)

Talousarvion 2017 varhaiskasvatusvirastoa koskevinä tekstikirjauksina todettiin, että:

- tuodaan selvitys valtuustostrategian valmistelun yhteydessä mahdollisuudesta siirtyä maksuttomaan varhaiskasvatukseen, sen eri vaihtoehtoista ja mahdollisista aikatauluista
- kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla selvitetään tulevalla strategiakaudella mahdollisuuksia siirtyä portaittain maksuttomaan varhaiskasvatukseen.

Kevään 2017 aikana selvitettiin maksuttoman neljän tunnin päivittäisen varhaiskasvatuksen kustannuksia ja vaikutuksia. Laskelmissa on lähdetty siitä, että muutos koskisi vain yli kolmivuotiaita ja että maksuttomuuteen siirryttäisiin portaittain ikäluokka kerrallaan niin, että aluksi maksuttomuus koskisi 5-vuotiaita lapsia ja myöhemmin maksuttomuus ulotettaisiin nuorempiin ikäryhmiin. Laskelmissa on käytetty todellisia Helsingin varhaiskasvatuksen yksikkökustannuksia.

Kattavuuden ja osallistumisasteen nousua sekä perheiden käyttäytymisen muutosta on vaikea ennustaa. Laskemien eurovaikutukset ovat laskennallisia ja perustuvat kattavuuden ja osallistumisasteen melko merkittävään nousuun.

Strategiaohjelman mukaan maksuton varhaiskasvatus koskisi aluksi 5-vuotiaita. Kokonaiskustannukset 5-vuotiaiden osalta olisivat noin 8 milj. euroa vuodessa, josta 3,4 miljoonaa euroa olisi maksutulojen menetystä ja muut kustannukset tulisivat siirtymisestä muista palvelumuodoista kunnallisen varhaiskasvatuksen piiriin.

Laskelmissa on oletettu, että muutoksen myötä osallistuminen päiväkotihoidon lisääntyisi siten, että kattavuus nousisi n. 92 % 3-5-vuotiaiden ikäryhmissä. Nykyiset kattavuudet ovat 3-vuotiaiden osalta 66 %, 4-vuotiaiden osalta 72 %, 5-vuotiaiden osalta 77 %.

Laskettaessa maksuttomuuden vaikutuksia menoihin on oletettu, että kaikki tällä hetkellä kotihoidontukea tai yksityisen hoidon tukea saavat sekä kerhoissa olevat lapset siirtyisivät varhaiskasvatuksen piiriin. Kokonaiskustannus 3-5-vuotiaiden lasten siirtyessä palvelumuotojen välillä olisi noin 18 miljoonaa euroa siten, että suurimmat kustannukset kohdistuisivat kolmivuotiaisiin, joiden palvelujen käyttö on tällä hetkellä vähäisempää kuin vanhempien lasten. Kun huomioidaan menetetty maksutulo ja palvelujen käytön lisääntyminen, välittömät kustannukset olisivat noin 28 miljoonaa euroa vuodessa.

Varhaiskasvatuksen maksuttomuus 3-5-vuotiaiden kohdalla lisäisi henkilökunnan tarvetta noin 500 henkilöllä. Nämä kustannukset on huomioitu laskelmissa, mutta ongelmaksi muodostuisi kelpoisuusehdot

19.09.2017

Asia/5

täyttävän henkilöstön saatavuus, koska jo tällä hetkellä pätevistä henkilöstöstä on pula.

Maksuttomuuden myötä kasvava palveluntarve aiheuttaisi myös investointitarpeita uusille tiloille, kun kaikki lapset eivät enää mahtuisi nykyisiin tiloihin. Vuokratkustannukset on huomioitu yksikkökustannushinnoissa, mutta uusista tiloista johtuvia investointikustannuksia ei ole huomioitu. On arvioitu, että uusiin toimitilainvestointeihin kuluisi noin 140 miljoonaa euroa, mutta tämä jakaantuisi usealle vuodelle ja riippuisi siitä, millä aikataululla ja millaisella porrastuksella muutos otettaisiin käyttöön.

Esiopetuksessa oleviin kuusivuotiaisiin muutoksella ei olisi vaikutusta, koska neljän tunnin päivittäinen esiopetus on maksutonta jo nyt.

Lastentarhojen ja koulujen pihojen istuttaminen oppilaiden toimesta (valtuustoaloitteen kohta 30)

Helsingissä oppimisympäristöjä suunnitellaan ja rakennetaan yhdessä lasten kanssa. Kestävä kehitys kulkee punaisena lankana arvopohjassa ja toimintakulttuurissa. Yhteistyötä tehdään puutarhanhoidon ja kaupunkiviljelyn osalta eri toimijoiden kanssa, kuten Kumpulan lasten ja nuorten puutarhan, nuorisotyön, vanhusten palvelukeskusten sekä kaupunkiviljelijäyhdistysten kanssa. Kaupunkiviljelyä oli muutamissa päiväkodeissa ja yli kymmenessä leikkipuistossa kesällä 2017. Perusopetuksessa suunnitellaan ja kehitetään ympäristötyötä. Tavoite on, että jokaisessa koulussa on suunnitteluryhmä, joka osallistuu myös koulun pihojen suunnitteluun. Perusopetuksen kouluissa voidaan järjestää esimerkiksi kukkasipulien istutustalkoita ja monissa kouluissa on oma koulu puutarha.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Pertti Joona, pedagogisten palveluiden päällikkö, puhelin: 310 86232
pertti.joona(a)hel.fi

Liitteet

1 Taipale Ilkka ym. valtuustoaloite Kvsto 19.4.2017 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

19.09.2017

Asia/5

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ilkka Taipaleen ym. valtuusaloite käsittää 47 kohtaa, joista kolme (3) liittyy kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle: mieshoitajien lisääminen päivähoitoyksikköihin (aloitteen kohta 2); varhaiskasvatuksen maksuttomuus (aloitteen kohta 16); lastentarhojen ja koulujen pihojen istuttaminen oppilaiden toimesta (aloitteen kohta 30).

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Pertti Joonas, pedagogisten palveluiden päällikkö, puhelin: 310 86232
pertti.joonas(a)hel.fi

Liitteet

1 Taipale Ilkka ym. valtuustoaloite Kvsto 19.4.2017 asia 24

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano